

[Udenrigsministeren.]

hed med Hensyn til det Grundlag, paa hvilket vort Arbejde, navnlig for Landbrugets Vedkommende, kan føres i de kommende 3 Aar. Hidtil var alt usikkert dér. Vi talte om mangfoldige Arter af Ordninger, men Grundlaget for Drøftelsen deraf var vagt og ubestemmeligt, fordi vi ikke vidste, om en Forrykkelse af Forholdet paa vort største Marked pludselig slog det hele i Stykker.

Saaledes som Grundlaget er nu, er det et beskednere Grundlag, end det danske Landbrug har haft i de senere Aar med Hensyn til Produktionsmængde. Vi maa regne med, at vi faar en mindre omfattende Landbrugsproduktion, end vi var kommet op til. Dette behøver ikke nødvendigvis at betyde ringere økonomisk Udbytte, skulde i nogle Tilfælde forhaabentlig betyde bedre økonomisk Udbytte. Men det er klart, at det kræver omfattende Foranstaltninger fra de danske Landbrugsorganisationers Side. Det vil betyde, at en Del af den Svineproduktion, der har været bygget paa indkøbt Korn, ikke vil kunne fortsættes. Det vil utvivlsomt ogsaa betyde en Indskrænkning af Smørproduktionen i Danmark, der formentlig vil føre til, at den ringere Del af den danske Kreaturbestand maa gaa ud. Dertil følger jeg, at det vil kalde paa Bestræbelser i Danmark for øget Forbrug af Mælk og Smør og ikke mindst Æg.

Landbruget vil ikke kunne øge sin Arbejdskraft, maa snarest formindske sin Arbejdskraft, hvis Landbruget ikke er i Stand til at benytte denne Periode til at komme ind paa visse Produktioner, der kræver meget Arbejde, og til at finde sig visse Markeder, som man hidtil ikke har ment det fornødent at sætte Kræfterne ind paa at aabne sig Adgang til eller ikke har haft Betingelser for, saa længe de to store Markeder laa lige for vor Dør. Der vil her være Brug for en Tilpasning for Landbruget som for de andre Erhverv. Jeg for min Del haaber, at den maa kunne indskrænkes, saaledes at det ikke bliver en storstilet Omlægning mellem vore Erhverv, der slaar alt for meget i Stykker af Menneskeskæbner og af økonomiske Værdier.

Med Hensyn til hele den Tilpasning, der nu foregaar, er det min Opfattelse — og jeg tror, de aller fleste vil billige den —, at den i første Række kalder paa de store Erhvervsorganisationer. Den paalægger dem meget vanskelige Opgaver, og det er klart, at i de Tilfælde, hvor de vil kalde paa Regeringsmyndigheden og Rigsdagen for

at faa Støtte dertil, dér maa vi være rede til at underbygge deres Foranstaltninger ved Lovgivning. Men man har nu her en Trearsperiode, hvor man kan indrette sig paa de ny, jeg kan gerne sige, beskednere Kaar og søge at lægge fast Grund under dansk Økonomi paa Grundlag deraf, og jeg haaber, at denne Tid vil blive benyttet med al mulig Energi.

Jeg vil gerne tilføje et Udtryk for Tilfredshed med den Aand, i hvilken Forhandlingerne mellem de danske og de engelske Repræsentanter har været ført. Den har fra først til sidst været præget af den velvillige Stemning, der raader mellem det engelske og det danske Folk. I Traktatens Indledning staar de Ord, at man ønsker fra de to Sider at fremme Handels-samkøbet i Betragtning af det nære Venskabsforhold, som gennem lange Tider har bestaaet mellem de to Lande. Jeg tror, at Deltagerne i Forhandlingerne fra begge to Sider kan bekræfte, at dette har været den Stemning, som prægede Forhandlingerne og har faaet sin store Betydning for Forhandlingernes Gang.

Jeg kan da anbefale det foreliggende Forslag til hurtig Fremme i det Haab, at Resultaterne maa komme til at svare til den Aand, i hvilken Aftalen er truffet, og at Aftalen maa blive til gensidig Nytte for de to Folk, der har truffet den.

Hans Rasmussen: Jeg maa give den højtærede Udenrigsminister Ret i de indledende Bemærkninger, han for et Øjeblik siden fremsatte, og hvori han nævnte den Utaalmodighed, der har givet sig til Kende her i Landet i den lange Periode, som Forhandlingerne med England har staaet paa. Det er ganske naturligt, at denne Utaalmodighed har vist sig, thi det drejede sig for Danmark om overordentlig betydningsfulde Interesser.

De Begivenheder, som Ministeren nævnte, og som danner Indledningen til hele den Udvikling, vi nu er kommet ind i, var jo Englands forandrede Stilling til Spørgsmaalet om den frie Handel, det var Englands Forladen af Guldmøntfoden, og det var den forskellige Stilling, som England indførte med Hensyn til Import fra Kolonierne og de andre Lande. Alt dette maatte naturligvis øve sin Virkning paa Sindene her i dette Land, af hvis Udførsel saa stor en Del er gaaet til det britiske Rige.

Det siger sig selv, at det maatte vække Betænkkeligheder at være Vidne til den Udvikling, som vi har set med Hensyn til Toldspørgsmaalet, navnlig naar vi tænker